PlanMER voor RES Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen

Aanpak om te komen tot een planMER voor de RES 2.0.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 2

1.1 STATUS VAN DIT PLAN VAN AANPAK 2
1.2 LEESWIJZER 2

2 EEN PLANMER VOOR DE RES 3

2.1 AANLEIDING PLANMER 3
2.2 DOEL PLANMER VOOR DE RES 3
2.3 MEERWAARDE VAN PLANMER OP REGIONIVEAU 3
2.4 WAT IS EEN PLANMER EN WAT KUNNEN WE ERMEE? 4

3 HOE ZIET HET PROCES VAN PLANMER ERUIT 5

4 ORGANISATIE, PLANNING, VERVOLGACTIVITEITEN EN BESLISMOMENTEN 6

4.1 ORGANISATIE PLANMER TRAJECT 6
4.1.1 Formatie werkgroep planMER voor RES 2.0 6
4.1.2 Rol Bestuurlijk platform Circulaire Regio 6
4.1.3 Organisatie marktuitvraag en financiering opdrachtsom 6
4.2 PLANNING OP HOOFDLIJNEN 6
4.3 DETAILPLANNING VERVOLGACTIVITEITEN EN BESLISMOMENTEN 7

BIJLAGEN BIJ DIT PVA PLANMER 7

Plan van aanpak planMER – uitgebreide inhoudelijke presentatie 7

1 Inleiding

Voor u ligt het plan van aanpak van de RES Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen om te komen tot een planMER voor de RES 2.0

1.1 Status van dit plan van aanpak

Met het vaststellen van dit plan van aanpak geeft het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio opdracht en kaders voor de totstandkoming van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en het planMER voor de RES 2.0.

Dit plan van aanpak is mede de basis voor het uitzetten van de marktuitvraag richting bureaus om de NRD en planMER in opdracht van de RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen uit te werken.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 van dit plan van aanpak gaat in op de aanleiding om een planMER voor de RES uit te voeren, met een toelichting op het instrument m.e.r. en de meerwaarde daarvan in het traject naar de RES 2.0. Hoe het proces van de planMER eruitziet komt aan bod in hoofdstuk 2. De organisatie van het planMER traject (inclusief marktuitvraag & financiering daarvan), de planning en de te nemen vervolgstappen (inclusief beslismomenten) om te komen tot het planMER worden toegelicht in hoofdstuk 3.

In de bijlagen is een uitgebreide inhoudelijke presentatie van dit plan van aanpak opgenomen. Daarnaast zijn bij de uitwerking van het plan van aanpak de volgende adviezen betrokken:

- Advies commissie m.e.r. aan NPRES over 'RES & MER'
- Advies commissie m.e.r. aan Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen over 'Voortoets RES'
- Resultaten adviesgesprekken gevoerd door middel van Marktconsultatie planMER

2 Een planMER voor de RES

2.1 Aanleiding planMER

Om onze energiedoelen te halen hebben we niet alleen een flexibele energiestrategie nodig zoals opgenomen in RES 1.0, maar ook een stevig samenwerkingsfundament om de doelen te verwezenlijken. Daarom zijn in het RES-bod afspraken voor de toekomst opgenomen. Twee van die afspraken betreffen de *doorwerking van de RES in het omgevingsinstrumentarium en instrument m.e.r.* om het RES-bod goed te borgen. Gemeenten en provincie hebben verschillende instrumenten om het RES-bod te verankeren. Dit is op te maken uit onderstaande tabel.

Instrumenten Wet ruimtelijke ordening		Instrumenten Omgevingswet	
Gemeente	Provincie	Gemeente	Provincie
Borgingsinstrumenten			
Structuurvisie	Structuurvisie	Omgevingsvisie	Omgevingsvisie
		Programma (bijv regionaal)	
Bestemmingsplan	Verordening ruimte	Omgevingsplan	Omgevingsverordening
Uitvoeringsbesluiten			
Omgevingsvergunning	Inpassingsplan	Omgevingsvergunning	Projectbesluit

In afspraak 7 van de RES 1.0 is vastgelegd dat alle partijen zorgen voor borging in nader uit te werken plannen binnen het omgevingswetinstrumentarium, ***inclusief*** de bijbehorende afweging op milieuaspecten. In afspraak 8 is opgenomen dat om tempo te (blijven) maken op het realiseren van de opgave we accepteren dat gemeenten in de praktijk onderling verschillen in aanpak (waaronder keuze borgingsinstrument) en tempo. De uitwerking van een planMER gekoppeld aan het schaalniveau van de RES biedt voor alle betrokken partijen de gewenste afweging op milieu-aspecten (inclusief natuur en landschap) om te gebruiken bij borging van de RES in één van hierboven omschreven instrumenten.

In het 'interbellum' tot de regiodekkende borging van het RES-bod zal ook uitwerking worden gegeven aan afspraak 14 uit de RES 1.0, hoe om te gaan met ontwikkelingen buiten het bod. Het planMER biedt input voor een generiek afwegingskader voor toetsing van initiatieven buiten het bod.

2.2 Doel planMER voor de RES

De RES leidt tot een serie van besluiten (besluitvormingsketen) om de energietransitie in een regio te realiseren. De regionale afspraken uit de RES worden vastgelegd in instrumenten uit de Omgevingswet, die veelal kaderstellend zullen zijn voor de uit dit plan voortvloeiende projecten (met name ontwikkeling van windparken). Daarmee is een planMER voor het kaderstellende plan wettelijk verplicht. Het milieu effecten onderzoek moet voldoende informatie op tafel brengen om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming op dit planniveau. Het planMER is daarmee ***een hulpmiddel*** om in te zetten tijdens de besluitvorming over de plannen die voorzien in de borging van de RES.

2.3 Meerwaarde van planMER op regioniveau

Op dit moment is nog niet helder of de borging van regionale afspraken uit de RES plaatsvindt in een daartoe uit te werken regionaal programma binnen de Omgevingswet, of dat betrokken overheden dat via eigen instrumenten verzorgen (provinicaal en lokaal). Een planMER op regio niveau maakt dat deze zowel voor een regionale programma als voor de provinciale/lokale planvormen inzetbaar is. Een zogenaamde 'no-regret' oplossing dus, omwille van zorgvuldig en volwaardig meewegen van het milieubelang.

Als met behulp van een MER de besluitvorming over de RES optimaal onderbouwd is, kan sneller worden geschakeld naar vergunningverlening voor projecten, nog voordat omgevingsvisies en -plannen zijn vastgesteld c.q. aangepast. De deelnemende gemeenten kunnen de resultaten uit het planMER bovendien hergebruiken. Dit leidt tot een aanzienlijke inperking van de onderzoekslast en versimpeling van de vervolgonderzoeksvragen voor omgevingsvisies en -plannen. Vanwege m.e.r. kunnen keuzes over de energiemix, locaties en spelregels voor duurzame energieprojecten beter worden onderbouwd. Dit helpt bij het verlenen van houdbare omgevingsvergunningen voor energieprojecten.

Daarnaast bevat een m.e.r.-proces onderdelen van participatie, zowel aan de start van het proces als bij de besluitvorming. Door m.e.r. en participatie in een vroeg stadium samen op te pakken, kunnen zij elkaar en het plan of besluit versterken. Maatschappelijk onaanvaardbare milieueffecten worden hiermee ook tijdig onderkend. Doordat milieueffectrapportage een (h)erkend instrument is, geeft het deelnemers houvast in de dialoog over de RES.

Alternatievenonderzoek is een verplicht onderdeel van m.e.r. In het MER wordt onderzocht of alternatieven met eenzelfde doelbereik tot wellicht andere en/of beperktere milieueffecten zullen leiden. Deze informatie kan voor het bevoegd gezag behulpzaam zijn bij het maken van verantwoorde keuzes in de RES. Ook kan hiermee de voorkeurskeuze beter worden onderbouwd. M.e.r. kan op dit onderdeel alternatieven-onderzoek in het kader van de RES aanvullen, cq faciliteren, bijvoorbeeld ten aanzien van de verkenningsgebieden voor extra wind.

2.4 Wat is een planMER en wat kunnen we ermee?

Een planMER procedure bestaat uit twee fasen. De afbakening van het onderzoek (reikwijdte en detailniveau) is een belangrijke fase bij het opstellen van het planMER. In deze notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt aangegeven welke alternatieven en milieuaspecten worden meegenomen (reikwijdte) en hoe uitgebreid en op welke manier dat zal gebeuren (detailniveau). Ook biedt de NRD inzicht in de wijze waarop het planMER, en de uitkomsten daarvan, onderdeel worden van het RES-gesprek. Met andere woorden - welke plek krijgt het in het gesprek dat we voeren? En hoe weegt milieu (waaronder natuur en landschap) dan ten opzichte van de andere delen van het afwegingskader . In de NRD worden zo de 'spelregels' voor de uitvoering van het milieu effecten onderzoek opgenomen. Het planMER is het feitelijke milieu effecten onderzoek. Hierin wordt het uitgevoerde alternatievenonderzoek en de daarbij behorende milieueffectbepaling toegelicht. Op basis daarvan wordt in het planMER het voorkeursalternatief beschreven.

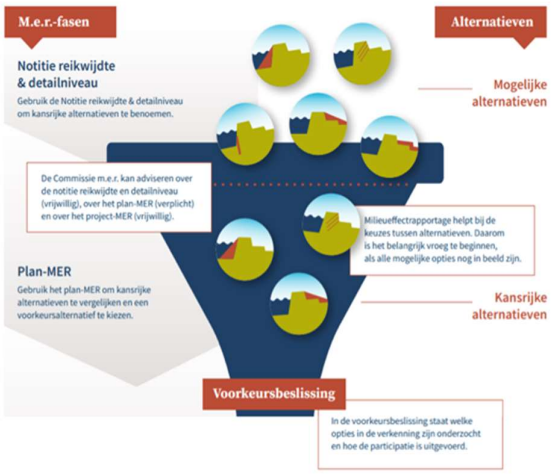

Figuur 3: m.e.r.-proces op hoofdlijnen (bron: Commissie m.e.r.).

Het planMER voor de RES 2.0 geeft daarmee inzicht in de milieueffecten (inclusief natuur en landschap) op het niveau van de regio, laat zien welke kansrijke alternatieven zijn afgewogen en biedt zo een gezamenlijk kader (vanuit milieu oogpunt bezien) voor de te nemen besluiten binnen én buiten zoekgebieden. Dit planMER is daarmee ***ondersteunend*** aan het ruimtelijk en/of kaderstellend besluit over de RES 2.0.

3 Hoe ziet het proces van planMER eruit

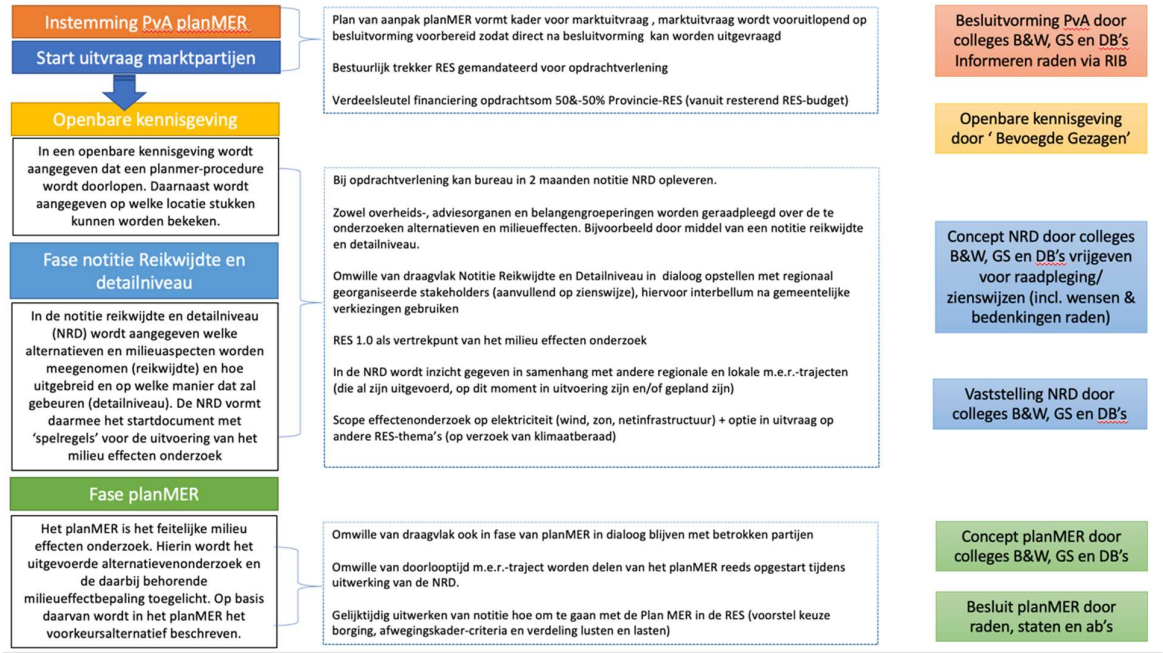

4 Organisatie, planning, vervolgactiviteiten en beslismomenten

4.1 Organisatie planMER traject

4.1.1 Formatie werkgroep planMER voor RES 2.0

De uitwerking van de planMER is net als de overige onderdelen binnen de RES een gezamenlijke opgave, en wordt opgepakt vanuit het motto 'van, voor en door de regio'. Daarom wordt een werkgroep geformeerd met een brede samenstelling (medewerkers vanuit het RES-team, medewerkers van gemeenten en provincie). We streven daarbij naar een evenredige verdeling vanuit betrokken partijen. Deze brede samenstelling wordt bewust gekozen om zorg te dragen voor directe aansluiting van alle betrokken partijen in het kader van zorgvuldige borging van de resultaten uit het planMER in vervolgtraject van de RES.

4.1.2 Rol Bestuurlijk platform Circulaire Regio

Het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio is formeel bestuurlijk opdrachtgever van de planMER. De gunning van de opdracht aan het adviesbureau wordt gemandateerd aan de bestuurlijk trekker van de RES. Daarnaast wordt het Bestuurlijk Platform gevraagd om in te stemmen met alle op te leveren (tussen)resultaten van de planMER om deze door te geleiden richting colleges, GS en DB's (openbare kennisgeving, vrijgeven zienswijze NRD + besluitvorming publicatie planMER).

4.1.3 Organisatie marktuitvraag en financiering opdrachtsom

De marktuitvraag zal starten zo spoedig mogelijk na besluitvorming door colleges (uiterlijk december 2021) over dit plan van aanpak. Daartoe worden vooruitlopend op deze besluitvorming benodigde voorbereidingen getroffen. Voorzien is een meervoudig onderhandse uitvraag aan drie partijen (als ook geconsulteerd in de marktconsultatieronde) georganiseerd vanuit de Groene Metropoolregio (als aanbestedende dienst). De GMR zal zich hierbij laten ondersteunen door de afdeling inkoop van gemeente Nijmegen, hierover worden thans de afspraken gemaakt. Uit de marktconsultatie is gebleken dat partijen in staat zijn om binnen 3 weken een offerte uit te brengen. Hiermee wordt gestreefd om begin 2022 van start te kunnen gaan met de aanvang van de opdracht. Voor de financiering van de te verwachten opdrachtsom (tussen 65 en 100 kE) wordt de verdeelsleutel voorgesteld van 50%-50% tussen provincie en RES. Financiering vanuit de RES-samenwerking wordt daarbij voorzien vanuit het resterende RES-budget van 2021.

4.2 Planning op hoofdlijnen

Uit de marktconsultatie is naar voren gekomen dat partijen 6 tot 8 maanden nodig hebben om een volwaardig planMER uit te werken. Dit is exclusief termijnen die nodig zijn voor besluitvorming daarover. Daarbij is aangegeven dat binnen 2 maanden een Notitie Reikwijdte en Detailniveau kan worden opgeleverd.
Op hooflijnen ziet de planning er als volgt uit:

Fase PvA planMER + uitvraag markt	Direct na besluitvorming PvA uitzetten marktuitvraag, voorlopige gunning voorzien begin 2022
Fase NRD	Start Q1 2022 tot eind Q2 2022 (incl. participatie & besluitvorming)
Fase planMER	Start Q2 2022 tot eind Q3 2023 om concept planMER op te leveren; Q4 2022 voor besluitvorming over de planMER

In de marktuitvraag wordt partijen gevraagd om in beeld te brengen waar zaken parallel kunnen lopen om de doorlooptijd van het MER-traject te verkleinen. Tijdens de marktconsultatie zijn hiervoor opties in beeld gebracht, zoals bijvoorbeeld het starten van onderdelen van het milieu effecten onderzoek op basis van voorliggende RES 1.0 tijdens de fase van uitwerking van de NRD. Daarmee wordt oplevering van het concept planMER in derde kwartaal van 2022 naar verwachting haalbaar.

4.3 Detailplanning vervolgactiviteiten en beslismomenten

In onderstaand overzicht zijn de voorziene vervolgactiviteiten en bijbehorende beslismomenten opgenomen:

	Wat	Besluitvorming	Datum	Communicatie
Stap 1 PvA Plan MER	Plan van Aanpak MER met concept Raadsinformatiebrief	Bespreken op PFO	1 december 2021	Raadsinformatiebrief met PvA plan-MER
	Versturen aangepast PvA Plan MER met concept RIB		2e week december 2021	
	Vaststelling PvA	Colleges gemeenten en GS	Uiterlijk eind december 2021	
Stap 2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau	Aanpak en planning op basis van 'gunning bureau'	Informerend op PFO: aanpak zoals neergelegd door bureau dat gegund heeft gekregen	8 februari 2022	
	Contouren notitie Reikwijdte en Detail	Bespreken op PFO	9 Maart 2022	Openbare kennisgeving start procedure, inclusief duiding waar nadere informatie te vinden is.
	Raadpleging overheids-, adviesorganen en belangengroeperingen over de te onderzoeken alternatieven en milieueffecten. - evt. participatie met 'derden'			
	Concept notitie Reikwijdte en Detail	Bespreken op PFO	Begin Q2 2022	
	Concept notitie Reikwijdte	Vaststelling door colleges gemeenten en GS voor raadpleging / zienswijzen (incl. wensen en bedenkingen raden)	Q2 2022	
	Notitie Reikwijdte met zienswijzen + beantwoording	Bespreken op PFO	Q2 2022	
	Notitie Reikwijdte met zienswijzen + beantwoording	Colleges en GS	Eind Q2 2022	
Stap 3 Plan MER	Concept Plan MER Definitief planMER	Colleges, GS en DB's Raden, Staten en AB's	Start Q2 2022 tot eind Q3 2022 Q4 2022	Publicatie MER, adviesvraag commissie m.e.r. + gelegenheid tot zienswijze indiening + participatie omgeving

Bijlagen bij dit PvA planMER

Plan van aanpak planMER – uitgebreide inhoudelijke presentatie